



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Scriptoribus Ecclesiasticis Liber Vnus

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Coloniae Agrippinae, 1645

Seculum secundum ab Anno 100. ad 200.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64672)

De Abdia Babylonio.

Abdias Babylonius, vnus ex discipulis Domini fuisse dicitur. Sed vitæ Apostolorum, quæ sub nomine eius circumferuntur fabulis similiores sunt, quam vitæ narrationi. Sed neque eius Abdia, aut libri eius vllam in veteribus mentionem inuenio.

De Presbyteris Achaia, qui S. Andrea passionem scripserunt.

Exrat Passio S. Andreae Apostoli sub nomine Presbyterorum Achaia, qui dicunt se scripsisse ea, quibus ipsi interfuerunt. Audiui aliquando magnum quendam virum, eam historiã in dubium reuocantem. Sed certe non videtur negari posse quin vera & antiqua, & utilis historia sit.

Petrus Damiani, qui ante sexcentos annos floruit, in serm. 2. de sancto Andrea, de hac historia sic loquitur; Non immerito in singularem auctoritatis arcem suscepta est, quam qui viderunt, scripserunt, & ministri fuerunt sermonis: Sanctus etiam Bernardus in serm. de S. Andrea, in vigilia eius, & in duobus, quos habuit in die festo, miris laudibus effert verba S. Andreae ad crucem, quæ in hoc libro ad verbum inueniuntur.

Ioannes à Louanio vir multæ doctrinæ, & iudicii in censura de passionibus sanctorum, quæ habetur in Martyrologio Molani, hanc historiã, vt legitimam, probauit.

Idem fecit Aloysius Lipomanus, vir grauiissimus, qui ex probatis auctoribus vitas sanctorum descripsit. Denique in Breuiario Romano nuper recognitio historia hæc cum de ea inter viros doctos & graues acriter disputatum esset, omnium consensu approbata locum suum retinuit.

Seculum secundum ab Anno 100.

ad 200.

De S. Iustino Martyre. 150.

Post Apostolica tēpora prius eorum, quorum scripta ad nos peruenerūt, videtur esse S. Iustin. Philosophus & Mar-

& Martyr. Floruit enim temporibus Antonini Pii, & successorem eius Marci Aurelii, & Lucii Veri, & in Apologia ad Imp. & Senatum; populumque Romanum, scribit numerari eo tempore annos 150. à Christi natiuitate.

Opera eius multa recensentur ab Eusebio lib. 7. hist. ca. 17. & à S. Hieronymo in lib. de Script. Eccles. quorum operum aliqua non extant, & quædam etiam extant, quorum illi non meminerunt. Hæc igitur Iustini opera nunc feruntur.

Dialogus cum Triphone Iudæo Ephesi habitus.

Apologia ad Senatum Romanum.

Apologia altera ad Imp. Antoninum Pium.

Oratio Parænetica ad gentes.

De Monarchia.

Expositio fidei, siue de recta confessione.

Epistola ad Zenam & Serenum.

Interrogationes, siue quæstiones positæ gentibus, & gentium eas ad responsiones, earumque refutationes.

Interrogationes, siue quæstiones gentium positæ Christianis; & ad eas responsiones.

Refutatio quorundam Aristotelis dogmatum.

Et quidem de primis quinque libris, quorum Eusebius & Hieronymus meminerunt non videtur posse dubitari. Sciendum est autem Apologiam priorem; ut in nostris libris habemus, reipsa esse posteriorem, & non ad Senatum datam, ut nostri libri habent, sed ad Marcum & Lucium Imperatoris Pii successores, ut aperte colligitur ex Eusebio, & Hieronymo locis citatis: sed fefellit nostros, quia Apologia prior caret initio, & ideo non potuit cognosci, ad quem, vel ad quos directa esset.

Liber de expositione fidei, siue de confessione rectæ fidei, cuiuscunque sit, insignis liber est, & Iustino auctore dignus. Ambigo tamen, an eius sit, primo, quia veteres eius non meminerunt. Secundo, quia stylus videtur esse diuersus à stylo Iustini. Tertio, quoniam multo aperius, & distinctius differit de mysteriis Trinitatis, & Incarnationis, quam Scriptores eius seculi facere soleant.

De

De epistola ad Zenam & Serenum id ipsum censeo.

De libro questionum quinque Gentibus à Christianis positarum, facile iudicari potest, eum librum non esse Iustini; quod in eo sæpè fiat mentio Manichæorum, quos post mortem Iustini exortos esse constat. Idem iudicium fieri potest de quæstionibus 146. quas Gentes Christianis posuerunt; nam quæst. 82. & 86. citatur Origenes, & quæst. 115. citatur Irenæus, & martyr appellatur: cum tamen Iustinus utroque antiquior fuerit: nam ipse etiam Irenæus lib. 5. Iustinum Martyrem adducit, tanquam se antiquiorem.

De reprehensione dogmatum Aristotelis, meminit Photius in Bibliotheca; neque extat evidens iudicium falsitatis, ideo nihil habeo quod dicam.

De Melitone. 150.

SANCTUS Melito Sardensis Episcopus M. Aurelii Imp. tempore floruit; cui etiam Apologiam pro Christianis obtulit, ut refert Eusebius lib. 4. histor. cap. 25. Multa scripsit, quorum fragmenta extant apud Eusebium loco notato. Inter quæ fragmenta continetur Catalogus librorum Testamenti veteris, in quo liber Sapientiæ tribuitur Salomoni; & hic solus liber recensetur à Melitone ex iis, qui in Hebraicis codicibus non habentur: ut etiam solus liber Ester omittitur ex iis, qui sunt in Hebræo.

Tribuitur etiam Melitoni liber de transitu B. Virginis qui extat in 7. tom. Bibliothecæ sanctorum Patrum, edit. 2. sed indignus liber est, qui tanto viro tribuatur.

De Athenagora. 155.

ATHENAGORAS æqualis Iustini fuit, & insignem Apologiam pro Christianis scripsit, & Imp. Marco Aurelio Antonino & Aurelio Commodo obtulit; quam sub nomine Athenagoræ citat S. Epiphanius in hæresi Origenis, ubi refert verba Procli ex Methodio.

Scripsit etiam librum de Resurrectione: utrumque opus extat tom. 9. Bibliothecæ sanctorum Patrum edit. 2. & suspicione caret. Mirum autem est, cur Eusebius dili-

diligentissimus scriptorum inuestigator huius auctoris non meminerit.

Quod autem S. Hieronymus hunc scriptorem omiserit, non est adeo mirum, cum satis constet, catalogum S. Hieronymi ex historia Eusebii esse desumptum, quoad illos scriptores, qui Eusebium præcesserunt.

De S. Theophilo. 170.

Sanctus Theophilus Episcopus Antiochenus, sextus ab Apostolo Petro, vixit tempore M. Aurelii Imp. & sub Commodio eius filio obiit, teste Eusebio in Chronico. Scripsit multa, teste S. Hieronym. lib. de Script. Eccle. sed nunc extant in 1. tomo Bibliothecæ sanctorum Patrum secundæ editionis, commentaria in quatuor Evangelia: & libri tres ad Autolyicum aduersus Christianæ Religionis calumniatores.

De Tatiano. 170.

Tatianus S. Iustini auditor, scripsit infinita volumina, ex quibus (inquit S. Hieronymus de Script. Eccl.) vnus contra Gentiles florentissimus extat liber, qui liber nuper est inuentus, & editus in quarto tomo Bibliothecæ sanctorum Patrum secundæ editionis. Porro Tatianus post martyrium S. Iustini à fide Catholica defecit, & in superbiam elatus hæresiarcha factus est.

De Egesippo. 177.

Egesippus æqualis Iustini, & Athenagoræ fuit, vt ex Eusebio lib. 4. histor. cap. 21. & S. Hieronymo in lib. de Script. Eccles. perspicuum est. Scripsit historiam Ecclesiasticam vsque ad sua tempora, id est, vsq; ad Aniceti Pontificatum. Huius historię meminerunt Eusebius & S. Hieronymus locis citatis, in quibus fragmenta historię eiusdem leguntur. Nunc non extat. Libri vero de excidio Hierosolymæ, qui sub nomine Egesippi circumferuntur; aut alterius Egesippi recentioris, aut supposititiū sunt. Certè ex lib. 3. c. 5. colligitur, post Constantini tempora libros illos fuisse conscriptos.

D

De

SANCTUS Irenæus Episcopus & Martyr, Commodi Imperatore & Eleuthero vixit: & tempore Seueri Imperatoris martyrium consummauit, scripsit multa; sed ad nos non peruenerunt, nisi quinque libri aduersus Valentinum, qui pleni sunt doctrina, & pietate. Ambigunt nonnulli, Græcè an Latine scripserit; quoniam non inueniuntur eius libri, nisi Latine conscripti: & tamen ipse natione Græcus erat, & S. Polycarpi discipulus, & phrasis eius Græcismum redolet. Sanctus Hieronymus libro II. in Ezechielem explanans c. 36. Ezechielis, aperte Irenæum inter Scriptores Græcos numerat: & in lib. de Scripturis Ecclesiasticis Tertulliano, dicit, Tertullianum esse primum Latinorum post Apollonium, & Victorem, quorum uterque Irenæo posterior est.

Seculum tertium ab Anno 200. ad 300.

De Tertulliano. 230.

TERTULLIANUS tempore Seueri Imperatoris floruit, ut ipse testatur lib. I. in Marcionem, in Apologético cap. 4. & alibi. Initio Catholicus ardentissimi zeli, deinde in Montani hæresim prolapsus contra Ecclesiam non pauca scripsit. Ergo opera Tertulliani indubitata sunt.

De patientia, lib. I.	De carne Christi,	I.
De Resurrectione carnis,		I.
De præscriptionibus aduersus hæreticos,		I.
Aduersus Iudæos, I.	Aduersus Marcionem,	I.
Aduersus Valentinianos,		I.
Aduersus Hermogenem, I.	Aduersus Praxeam,	I.
De corona Militis, I.	Ad Martyres,	I.
De pœnitentia, I.	De Virginibus uelendis,	I.
De habitu muliebri, I.	De cultu fœminarum,	I.
Ad uxorem suam,		2.
† De fuga in persecutione,		I.
Ad Scapulam, I.	De testimonio animæ,	I.
De Anima, I.	† De exhortatione Castitatis,	I.

† De